

Ekonomická charakteristika Ukrajiny. Souhrnná teritoriální informace

V roce 2000 byl poprvé v historii samostatné Ukrajiny zaznamenán výrazný růst ekonomiky. HDP v uvedeném období vzrostl o 6%, průmyslová výroba o téměř 13%, investice do fixního kapitálu se zvýšily o 11%.

Nehledě na cenový růst o téměř 26% /19,2% v roce 1999/ zůstala inflace i nadále pod kontrolou.

Stabilitou se vyznačoval rovněž kurs domácí měny. V souladu s uvedeným byla nominální čtyřprocentní devalvace ukrajinské hrývny doprovázena jejím reálným zhodnocením o více než 17%. Výsledkem hospodaření s celostátním rozpočtem byl proficit téměř 920 milionů GRN, což činí 2,3% HDP.

Předchozí výraznější devalvace ukrajinské hrývny se výrazně projevila na změně struktury domácího spotřebitelského trhu, tím že se změnily priority poptávky obyvatelstva směrem k základní spotřebě. Současně s uvedenou tendencí vzrostla výroba spotřebního zboží o téměř 25% a výroba potravin o 19%. Výroba nepotravinářského zboží poklesla o 32%.

Ekonomické oživení na Ukrajině bylo současně stimulováno rozšířením exportních možností domácího průmyslu. Ekonomická konjunktura v zemích, které jsou hlavními odběrateli ukrajinského zboží ovlivnila růst ukrajinské výroby a vývozu železných a neželezných hutních výrobků, chemikálií a umělých hnojiv.

Méně povzbudivou je skutečnost, že Ukrajina v průběhu posledního roku nedokázala využít zmíněného oživení na zahraničních trzích k rozšíření spektra vyvážených výrobků, ale naopak zvýšila podíl jenom některých druhů produkce, což se může v budoucnu projevit zvýšenou celkovou citlivostí ekonomiky na omezeném počtu nosných segmentů trhu. Jediným pozitivem je růst vývozu strojírenských výrobků, čímž se zvýšil jejich podíl na celku z 8 na 9%.

Všeobecně lze celkový růst ukrajinské ekonomiky v roce 2000 považovat za výsledek koncidence mezi oživením poptávky na zahraničních trzích, přirozeným nahrazováním dovozů domácí výrobou v důsledku výrazné devalvace ukrajinské hrývny v průběhu předchozích dvou let a expanzivní vládní monetární politikou při současné izolaci peněžní nabídky před spekulativními trhy.

V 1. pololetí 2001 pokračovala tendence ekonomického růstu, jež byla započata v roce 2000. Reálný HDP vzrostl ve srovnání s 1 - pololetím minulého roku o 9,1%. Nominální hodnota ukrajinského HDP v 1. pololetí roku 2002 dosáhla 111 miliard GRN, což v přepočtu činí 21 miliard USD.

Průmyslová výroba vzrostla o 18,5%. Hutnictví železa se stalo jediným průmyslovým odvětvím, v němž je zaznamenáván nepřetržitý růst a jenž, vzhledem ke svému značnému podílu na celku, výrazně ovlivňuje vývoj průmyslové výroby. Tato situace byla až doposud částečně ovlivněna příznivým vývojem na světových trzích- Podíl hutnictví železa na celkové průmyslové výrobě tvoří v letošním roce přibližně 28% oproti 14% před deseti lety. Mezi další významná odvětví patří elektroenergetika /15% podíl/, potravinářský průmysl /12%/ , uhelný průmysl /11%/ , ropný a plynárenský průmysl /10%/

a strojírenství /9%/. Současný index celkové reálné průmyslové výroby dosahuje pouze 30% úrovně stejného období roku 1990. Mnozí odborníci nepovažují výše uvedený strukturální vývoj ukrajinského průmyslu za pozitivní- nadále roste podíl energeticky náročných odvětví.

Na rozdíl od Ruska /kde za posledních deset let došlo k obdobným změnám struktury průmyslu/ nemá Ukrajina dostatek potřebných surovin a je rovněž závislá na dovozu energetických surovin. Přílišné soustředění se ukrajinského vedení na rozvoj odvětví, jako je hutnictví železa, průmysl paliv a energetika, může z hlediska střednědobé perspektivy v budoucnu přivést k celkovému poklesu průmyslové výroby- uvedené odvětví nebudou schopna kompenzovat pokles výroby ve strojírenství, lehkém a potravinářském průmyslu. Současná průmyslová politika Ukrajiny je fakticky zaměřena na podporu odvětví, jež nevytvářejí, ale v podstatě "spotřebovávají" přidanou hodnotu na úkor jiných efektivních odvětví.

Poprvé po dobu existence samostatné Ukrajiny byl v letošním 1. pololetí zaznamenán celkový růst zemědělské výroby, jež dosáhl ve srovnatelných cenách úrovně 5,8 %. Ve stejném období minulého roku došlo k poklesu o 4,6%. Výrazná část soukromně hospodařících rolníků využila možnosti rozšíření svých hospodářství připojením rozdělené zemědělské půdy bývalých kolektivních zemědělských podniků. V důsledku vzrostla průměrná výměra zemědělské půdy, připadající na jednoho hospodařícího rolníka do 5,2 ha. V současné době soukromí rolníci vyrábí dvě třetiny celkové zemědělské produkce na Ukrajině, přičemž v živočišné výrobě jejich podíl dosahuje 75%. Bohužel v ukrajinském zemědělství panuje vysoká zadluženost především za používané materiálně technické zdroje.

Celková výše zmíněné zadluženosti je odhadována na 6 miliard GRN /1,1 miliardy USD/. Pro srovnání" čistý zisk zemědělských podniků v roce 2000 dosáhl 0,7 miliardy GRN.

Průměrná měsíční nominální mzda dosáhla ke konci prvního pololetí výše 317 GRN /60 USD/. Nejvyšší průměrná nominální mzda /576 GRN - 108 USD/ je v Kyjevě a nejnižší v západních oblastech Ukrajiny /204 - 280 GRN, t.j. 38 - 53 USD/. V průmyslu průměrná mzda dosáhla 414 GRN /78 USD/. V 1. pololetí 2001 vzrostl index spotřebitelských cen /CPI/ v meziročním srovnání o 5,3%.

V průběhu 1. pololetí 2001 se nezaměstnanost udržela na poměrně stabilní úrovni 4,9%. Vyšší úroveň nezaměstnaností v rozpětí 5,0 - 7,5% byla zaznamenána v západních, severozápadních a severních oblastech Ukrajiny /kromě Lvovské oblasti/. Naproti tomu v oblastech průmyslově rozvinutější jihovýchodní Ukrajiny /Oděsa, Nikolajev, Cherson, Záporoží, Doněck, Lugansk a Charkov/ se úroveň nezaměstnanosti pohybovala v rozpětí 1,1 - 3,7%. Uvedené údaje mohou být značně zkresleny v důsledku toho, že část zaměstnanců podniků nevykonává žádnou práci a tudíž nepobírá mzdu, nicméně využívá řadu sociálních služeb a výhod, které podniky svým "zaměstnancům" poskytují.

V první polovině letošního roku byl zaznamenán proficit konsolidovaného státního rozpočtu ve výši 1,9 miliardy GRN /2,1% HDP/.

Hlavní příčinu dosažení výrazného rozpočtového proficitu ekonomové spatřují v nedostatečném /oproti plánovanému objemu/ přílivu zahraničních úvěrů a ve značném růstu zůstatků finančních prostředků na vládních depozitech /941 milionů GRN za 1. pololetí/.

Vláda navíc korigovala finanční parametry prostřednictvím snižování původně

plánovaných rozpočtových výdajů a intenzivnějším získáváním úvěrů na vnitřním trhu /460 milionů GRN oproti plánovaným 200 milionům/.

V 1. pololetí 2001 byly na Ukrajině zaregistrovány **přímé zahraniční investice** v hodnotě 367,8 milionu USD, což znamená 12,4% pokles oproti odpovídajícímu období předchozího roku. Nejvyšší podíl na investicích měli USA /17%/, Kypr /9,3%/, Nizozemsko /9,1%/, Velké Británie /8,1%/, Rusko /7%/, SRN /9,1%/, Jižní Korea /4,2%/. Nejvíce "přitažlivým" byl potravinářský průmysl a zpracování zemědělských výrobků /19,8%/. Dále následuje sféra obchodu /13,9%/, strojírenství /8,2%/, finanční sektor /7,9%/, doprava /6,8%/, metalurgický průmysl /4%/ a nemovitosti /3,8%/. Celkově byly ke konci uvedeného období zaregistrovány přímé zahraniční investice v hodnotě 4064,5 milionu USD, což činí 83 USD na jednoho obyvatele.

Nehledě na statistický růst celkového objemu průmyslové výroby, vývoj struktury ukrajinského průmyslu nemůže být zatím hodnocen pozitivně. Stejně jako v Rusku i zde roste podíl surovinově a energeticky vysoce náročných odvětví. Uvedená skutečnost neodpovídá, hlavně z hlediska zdrojů energetických surovin, možnostem Ukrajiny, což vede k její značné dovozní závislosti především na již zmíněném Rusku.

Povzbudivá není ani další perspektiva vyváženého vývoje jednotlivých průmyslových odvětví. I nadále jsou státním vedením uplatňována /ať již vědomě, nebo nevědomě/ opatření, směřující k podpoře rozvoje tzv. bázových odvětví průmyslu, kam především patří hutnictví, průmysl paliv a energetika- Současně se udržuje velmi nízký podíl zpracovatelských odvětví, kam patří především lehký průmysl, strojírenství, potravinářský průmysl a podobně. Uvedená skutečnost může do budoucna v případě větších výkyvů v dodávkách energetických surovin, nebo nepříznivého vývoje na trzích hutnických výrobků vést k poklesu objemu celkové průmyslové výroby.

Nevyhovující je rovněž úroveň reálné privatizace průmyslových podniků a s tím souvisejícího přílivu přímých zahraničních investic do průmyslové výroby. Nedostatečná deregulace ekonomiky neumožňuje vytváření nových a efektivních výrobních podniků. Vývoj meziročního růstu výroby /ve srovnatelných cenách/ za posledních 5 let v jednotlivých průmyslových odvětvích dokumentuje následující tabulka /%/:

	1996	1997	1998	1999	2000
Průmysl celkem	-5,1	-1,8	-1,5	4,3	12,9
Energetika	-6,9	-2,6	-0,3	6,6	-2,9
Palivový průmysl	-6,7	4,5	-0,7	-1,3	-4,1
Černá metalurgie	11,9	7,7	-6,8	6,2	20,7
Metalurgie barevných kovů	8,0	2,7	12,4	8,9	18,8
Chemický a ropný průmysl	-3,4	-0,6	0,9	-1,1	5,0
Strojírenství a kovo obrábění	-26,1	3,6	-4,5	-0,8	16,8
Dřevozpracující a papírenský prám.	-18,6	-5,1	10,4	23,6	37,1
Průmysl stavebních materiálů	-34,2	-7,9	4,1	-0,6	-0,4
Lehký průmysl	-24,6	-5,2	1,5	5,7	39,0
Potravinářský průmysl	-7,2	-14,6	-0,5	7,8	26,1

Zdroj: SSV Ukrajiny

Zemědělství

V roce 2000 se zastavil dlouhodobý pokles zemědělské výroby. Hodnota celkové zemědělské produkce vzrostla v průběhu roku ve srovnatelných cenách o 9,2% /v roce

1999 poklesla o 6,9%/. Zmíněný výrobní růst byl zaznamenán především v důsledku výrazného zvýšení výroby o téměř 20% u soukromě hospodařících zemědělců a farmářů. Naproti tomu v zemědělských podnicích, vytvořených na platformě bývalých kolchozů a sovchozů, poklesla výroba o 6% a to především kvůli neustále se zhoršující produktivitě práce související s neefektivním řízením výroby. Proces restrukturalizace bývalých kolektivních a státních zemědělských podniků se stále ještě nachází v počáteční etapě.

Mezi soukromníky a farmáři se nejvýrazněji projevil růst rostlinné výroby /o 38%/. Uvedená skupina zemědělců vypěstovala v roce. 2000 až 99% brambor, 83% zeleniny, 18% obilovin a 13% slunečnice. Nehledě na roční pokles úrody obilovin v bývalých kolchozech o 1,7 milionu tun, se objem celkové úrody změnil oproti předchozímu roku jenom nepatrně /z 24,6 na 24,4 milionu tun/ právě kvůli zvýšení sklizně u soukromníků a farmářů o 1,5 milionu tun.

Současně s poměrně drastickým celkovým poklesem objemu živočišné výroby o 21% se zvýšil podíl soukromníků a farmářů na výsledcích uvedeného sektoru- Zmíněná skupina zemědělců v roce 2000 vyprodukovala 73% celkového objemu masa, 71% mléka, 66% vajec a 61% vlny.

Mezi nově vznikajícími zemědělskými podniky existuje tendence zbavovat se chovu dobytka a drůbeže z důvodu neziskovosti.

Bezprostředním problémem i nadále zůstává nevyřešená otázka legislativy, vztahující se k vlastnictví půdy. Jedině přijetí nového pozemkového zákona a zákona o zástavním úvěrování může ulehčit a tím i zvýšit příliv investic do zemědělského sektoru.

Zahraněční obchod

Hodnota zahraničního obchodu se zbožím v roce. 2000 činila 28,6 miliard USD /růst oproti roku 1999 o 21,8%/, z toho vývoz ukrajinského zboží dosáhl 14,6 miliardy USD /+25,8%/, a dovoz téměř 14 miliard USD /+17,8%/. Poprvé byla v ukrajinském zahraničním obchodu se zbožím vytvořena kladná bilance ve výši 616,5 milionů USD. Koefficient pokrytí dovozu vývozem byl 1,04 /0,98 v roce 1999/. Ukrajina obchodovala se 198 státy světa.

Obchodní bilance za posledních 5 let /milionu USD/:

ZBOŽÍ	1996	1997	1998	1999	2000
Vývoz	15547	15418	12637	11581.6	14572.6
Dovoz	19843	19623	14676	11846.1	13956.0
Obrat	35390	35041	27313	23427.7	28528.6
Saldo	-4296	-4205	-2039	-264.5	+616.5

Zdroj: Ministerstvo ekonomiky Ukrajiny /MĚ/

Teritoriální struktura

Ukrajina v roce 2000 nejvíce vyvážela do Ruska /24,1% celkové hodnoty vývozu/ Turecka /6%/, SRN /5,1%/, USA /5%/, Itálie /4,4%/, Číny /4,3%/, Polska /2,9%/, a Bulharska /2,6%/.

Ve vývozu vzrostl podíl státu SNS z 28,1% v roce 1999 na 30,8% v roce 2000, nicméně nebyla zatím dosažena úroveň roce 1998, kdy uvedený podíl tvořil 33,3%. Naproti tomu máme poklesl podíl vývozu do evropských států z 31,5% v roce 1998 a 32,7% v roce. 1999 na 31,4% v roce 2000.

Třetí největší skupinou odběratelů ukrajinského zboží jsou asijské státy /bez SNS/. Po výraznějším vzestupu podílu vývozu do uvedených států z 23,7% v roce 1998 na

27,5% v roce 1999 došlo v roce 2000 k jeho návratu do úrovně 23,6%.

Vývoz ukrajinského zboží do EU vzrostl oproti roku 1999 o 11%. Současně s nárůstem dovozu zboží ze států uvedeného bloku o 20% se prohloubilo odpovídající záporné saldo do hodnoty téměř 530 milionů USD.

Naproti tomu, **obchodování se státy CEFTA** zakončila Ukrajina s kladnou bilancí téměř 820 milionů USD. Obrat zahraničního obchodu v dané relaci vzrostl o čtvrtinu. Koeficient pokrytí dovozu vývozem v uvedené relaci dosáhl hodnoty 1,9. Rychlejší růst kladné bilance Ukrajiny ve vztahu k CEFTA je důsledkem objemově téměř neměnné a jednotvárné tendence vývozu surovin /včetně nerostných paliv a elektrické energie/ z Ukrajiny a klesajícího dovozu několikanásobně širší škály výrobků s vyšší přidanou hodnotou, které jsou mnohem "citlivější" na různé tarifní a netarifní bariéry při dovozu, přičemž nelze opomenout rovněž objektivně nízkou kupní sílu ukrajinského trhu.

Pro upřesnění je potřeba uvést, že 70% celkové hodnoty ukrajinského vývozu železné rudy a železorudného koncentráту směřuje **do Polska, Česka a na Slovensko**. Tato hodnota tvoří šestinu celkového ukrajinského vývozu zboží do zemí **CEFTA**. Hodnota vývozu zemního plynu z Ukrajiny do Bulharska, Polska a Maďarska /146 milionů USD/ tvořila dvanáctinu ukrajinského vývozu do CEFTA. Výrazněji se na ukrajinském vývozu projevil prodej elektrické energie do Maďarska, Polska a na Slovensko /60 milionů USD/, hliníku do Maďarska a Česka /65 mil. USD/, dřeva do Maďarska, na Slovensko a do Polska /55 milionů USD/, železa, oceli a výrobků z nich, jiných nerostných paliv a dalších výrobků již zmíněného surovinového charakteru.

V dovozu na Ukrajinu byly v roce 2000 největšími partnery Rusko /41,7% celkové hodnoty dovozu/, SRN /8,1%/, Turkmenistán /6,8%/, Bělorusko /4,3%/, Kazachstán /3%/, USA /2,6%/, Itálie /2,5%/ a Polsko /2,2%/.

Neustále se zvyšuje podíl států SNS na celkové hodnotě ukrajinského dovozu. Zmíněný podíl vzrostl v průběhu let 1998-2000 z 53,8% na 57,6%.

Podíl evropských států se po výraznějším poklesu z 34% v roce 1998 na 29,9% v roce 1999 mírně zvýšil na 30,9%.

Komoditní struktura zahraničního obchodu

Vývoz

Největší podíl na celkovém vývozu zboží mají, stejně jako v předchozích letech, obecné kovy a výrobky z nich /44%/. Za nimi následují výrobky chemického průmyslu /11%/, nerostné výrobky /10%/, stroje a přístroje /9%/, textilie a textilní výrobky /4%/, dopravní prostředky /3%/, výrobky potravinářského průmyslu /3%/, rostlinné výrobky /2,5%/, živá zvířata a živočišné výrobky /2,5%/, plasty /1,7%/, živočišné a rostlinné tuky /1,7%/, dřevo /1,5%/, buničina a papír /1,4%/.

Z hlediska podrobnějšího členění dosáhl největší dynamiku růstu vývoz železa, ocele, plechů, tyčí a drátů /podíl na celkovém vývozu 35%, meziroční růst o 29%/, proudových motorů, turbín, čerpadel, kompresorů, strojů a přístrojů a jejich součástí /6%+48%/, nerostných paliv, minerálních olejů a výrobků z nich včetně elektrické energie /6%+15%/, výrobků ze železa a oceli /5%+60%/, anorganických chemických výrobků /4%+42%/, hliníku /3%+30%/, elektrických strojů, transformátorů, přístrojů a zařízení /3%+50%/ a hnojiv /3%, +43%/. Výrazně /+35%/ rovněž vzrostl vývoz dřeva a výrobků ze dřeva, i když uvedené zboží tvoří pouze 1,5% hodnoty celkového ukrajinského vývozu.

Nejvýraznější pokles vývozu z 0,5 milionu na 120 tis. USD /-75%/ byl zaznamenán u obilí. Hodnota vývozu obilí v roce 1999 přesahovala 4%, v roce 2000 klesla pod 1% z celkové hodnoty vývozu.

Dovoz

Téměř polovinu hodnoty dovozu /47%/ tvoří nerostné výrobky.

Značný podíl na dovozu mají rovněž stroje, přístroje, elektrická zařízení apod. /14%/, výrobky chemického průmyslu /6%/, obecné kovy a výrobky z nich /5%/, plasty /5%/, textilie a textilní výrobky /4%/ a dopravní prostředky /4%/.

V rámci podrobnějšího hodnocení vzrostl nejvíce dovoz surové ropy /podíl na dovozu 8%, meziroční růst dovozu o 19%/, částí jaderných reaktorů, palivových článků, parních kotlů.

Čerpadel apod. /10%, +33%/, textilních výrobků /4%, +19%/, elektrických strojů, přístrojů a zařízení /4%, +13%/, plastů /3%, +32%/, uhlí /2%, +27%/, papíru /2%, +14%/, farmaceutických výrobků /2%, +7%/, železa a ocele /2%, +150%/.

Finanční sektor

Státní rozpočet - příjmy, výdaje, saldo /v % z HDP/

	1996	1997	1998	1999	2000
Příjmy	38,6	42,4	39,8	37,0	40,5
Výdaje	43,2	49,6	41,9	38,5	38,2
Saldo	-4,6	-7,1	-2,1	-1,5	+2,3

Platební bilance za posledních 5 let /mil. USD/

	1996	1997	1998	1999	2000
1. BĚŽNÝ ÚČET	-1185	-1335	-1296	834	1481
Zahraniční obchod	-4296	-1536	-1207	997	1406
Služby	3174	2669	1377	1479	627
Výnosy	-572	-644	-871	-869	-942
Transfery	509	845	782	706	1017
2. KAPITÁLOVÝ A FINANČNÍ ÚČET	1819	2120	2106	120	-1331
Transfery kapitálu	5	0	-3	-10	-8
Přímé investice	526	581	747	489	594
Portfoliové investice	198	1603	47	62	-201
Jiné investice	1090	319	-9	-138	-1318
3. CHYBY A OPOMENUTÍ	239	-785	-810	-954	-150
4. ZMĚNA REZERVNÍCH AKTIV	-873	-383	1324	-283	-398
Devizová depozita	-916	-507	-164	-395	-214
Zvláštní práva čerpání	94	-5	-108	112	-184
Cenné papíry	-51	129	0	0	0
5. BILANCE	873	383	-1324	283	398

Zdroj: Národní banka Ukrajiny /NBU/

Zahraniční zadluženost Ukrajiny

Objem zahraničního dluhu Ukrajiny za posledních 5 let měl následující vývoj /milionu USD/

Rok	1996	1997	1998	1999	2000
Zadluženost, mil. USD	8840	9555	10656	12526	

Bankovní soustava

Na Ukrajině bylo koncem roku 2000 zaregistrováno 185 bank /201 v roce 1999/, z toho 8 zahraničních. Celkový kapitál ukrajinského bankovního systému přesahoval 1 miliardu EUR, téměř méně než aktiva menší západoevropské banky. Celková hodnota jejich bankovních úvěrů tvoří přibližně 9% ročního HDP.

Přibližně jedna třetina úvěrů je považována za klasifikované.

Seznam dvaceti kapitálově nejsilnějších bank, jejich podíl na celkové hodnotě čistých aktiv bankovního systému a úvěrově investičním portfoliu /ÚIP/ ke konci roku 2000 poskytuje následující tabulka /absolutní hodnoty jsou uváděny v milionech EUR/:

Název a hlavní sídlo banky	Kapitál		Čistá aktiva		ÚIP	
	EUR	podíl %	EUR	podíl %	EUR	podíl %
Celkem:	1046	100,0	5390	100,0	3261	100,0
1. PUMB * - Doněck	59	5,6	258	4,8	177	5,4
2. Privatbank - Dněpropetrovsk	56	5,4	640	11,9	436	13,4
3. Ukreximbank - Kyjev	54	5,1	467	8,7	217	6,7
4. Ukrsibbank - Charkov	40	3,8	172	3,2	139	4,3
5. Aval - Kyjev	34	3,3	660	12,2	317	9,7
6. Nadra - Kyjev	25	2,4	130	2,4	97	3,0
7. Praveksbank Kyjev	23	2,2	114	2,1	80	2,5
8. Kreditprombank - Kyjev	23	2,2	89	1,6	57	1,8
9. MT-bank - Kremenčuk	21	2,0	66	1,2	38	1,2
10. Brokbiznesbank - Kyjev	19	1,8	144	2,6	84	2,6

Zdroj: První ukrajinská mezinárodní banka

Obvyklé platební podmínky, platební morálka

Vzájemný platebního styk úzce souvisí s úrovní rozvoje technického zabezpečení bankovního platebního systému. Banky, které mají plnou licenci na provádění zahraničně platební činnosti jsou napojeny na mezinárodní systém S.W.I.F.T.

Na Ukrajině platí 50% nabídková povinnost, téměř podnikatelské subjekty musí prodávat státu polovinu z inkasovaných plateb ze zahraničí ve volně směnitelné měně /VSM/ kursem deviza nákup Národní banky Ukrajiny v den, kdy byla platba připsána na účet u domácí banky.

Od konce roku 1998, kdy se důsledky finanční krize začaly projevovat značným nedostatkem volných devizových prostředků na Ukrajinské devizové burze a mezibankovním trhu, docházelo k značnému zdržování plateb do zahraničí, což z pohledu ukrajinského podnikatele objektivně souviselo s vytvářením překážek, prostřednictvím kterých se centrální banka snažila o zamezení odlivu svých devizových rezerv, jelikož nabídka volných devizových prostředků ze strany komerčních struktur na devizové burze téměř neexistovala a centrální banka byla nucena udržovat kurs GRN svými dolarovými intervencemi.

Do určité míry uvedený přístup centrální banky ovlivnil "zlepšení" zahraničně obchodní bilance.